

**WERELD
VOETBAL
RECORD
BOEK 2024**

WERELD VOETBAL RECORD BOEK 2024

VIJFTIENDE EDITIE

KEIR RADNEDGE

STANDAARD UITGEVERIJ

Copyright © Welbeck 2023
World Football Records

Deze uitgave:
© 2023 Standaard Uitgeverij nv
Franklin Rooseveltplaats 12,
B-2060 Antwerpen
www.standaarduitgeverij.be

ISBN 978 90 02 27883 9
D/2023/0034/315
NUR 256

Vertaling: Sander Buesink
Boekverzorging: Asterisk*, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch databestand of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De gegevens in dit boek zijn bijgewerkt tot en met 21 juli 2023.

Gedrukt in Dubai.

INHOUD

INLEIDING 6

DE LANDEN 8

EUROPA 10

Engeland 12 Frankrijk 16
Nederland 28 Spanje 32
Kroatië 40 Tsjechië 42
Hongarije 48 Noord-Ierland 50
Portugal 56 Ierland 58
Schotland 64 Servië 66
Zwitserland 72 Turkije 74
Europa: overige landen 80

ZUID-AMERIKA 84

Argentinië 86 Brazilië 90
Chili 94 Uruguay 96
Zuid-Amerika: overige landen 98

AZIË & OCEANIË 112

Australië 114 Japan 116
Zuid-Korea 118 Azië: overige landen 120
Oceanië 124

FIFA WK 134

WK 2022 136 Teamrecords 138
Deelnames 146 Doelmannen 148
Toeschouwers 152 Strafschoppen 154

Duitsland 20 Italië 24
België 36 Bulgarije 38
Denemarken 44 Griekenland 46
Noorwegen 52 Polen 54
Roemenië 60 Rusland 62
Slowakije 68 Zweden 70
Oekraïne 76 Wales 78

AFRIKA 102

Noord-Afrika 104
Sub-Saharaans Afrika 108

CONCACAF 126

Mexico 128
Verenigde Staten 130
CONCACAF:
Overige landen 132

Doelpunten 144
Coaches 150
Kwalificatie 156

UEFA EUROPEES KAMPIOENSCHAP 158

Vooruitblik 2024 160 Teamrecords 162 Spelersrecords 164
Andere records 166 UEFA Nations League 168

COPA AMÉRICA 170

Teamrecords 172 Spelersrecords 174
Andere records 176

AFRIKA CUP 178

Vooruitblik 2024 180 Teamrecords 182
Spelersrecords 184 Andere records 186

OVERIGE FIFA-TOERNOOIEN 188

FIFA WK onder 17 en WK onder 20 190
FIFA WK clubteams 192 Olympisch voetbal 194
FIFA WK strandvoetbal 196 FIFAE World Cup 198

VROUWENVOETBAL 200

FIFA WK voor vrouwen 2023 202
FIFA WK voor vrouwen 204
UEFA EK voor vrouwen 206
Olympisch vrouwenvoetbal 208
Andere toernooien 210

FIFA-PRIJZEN 212

FIFA Voetballer van het Jaar 214
FIFA Voetbalster van het Jaar 215
Andere FIFA-prijzen 216

FIFA WERELDRANGLIJST 218

FIFA Wereldranglijst voor mannen 2023 220
FIFA Wereldranglijst voor vrouwen 2023 222
Fotoverantwoording 224

INLEIDING

Het internationale voetbal is in beweging. Bij het WK in Qatar in november en december 2022 brak een nieuw tijdperk aan. Voor het eerst werd het WK gespeeld in de Arabische wereld en in de winter van het noordelijk halfrond. Van de nederlaag van de Argentijnen in de openingswedstrijd tegen Saoedi-Arabië tot de winst na penalty's tegen Frankrijk; het drama hield mensen aan de buis gekluisterd. Over de hele wereld werden kijkers- en klikrecords gebroken. Een ander tijdperk kwam juist ten einde: voor het laatst werd het WK met 32 landen afgewerkt; bij de eindronde in 2026 zijn dat er 48. De organisatie wordt dan ook verdeeld over drie verschillende gastlanden. Vanaf nu zal slechts een handvol landen in staat zijn om het WK alleen te organiseren.

Nog niet zo lang geleden waren de internationale voetbalbonden, van de wereldvoetbalbond FIFA en de Europese UEFA tot de andere continentale confederaties, bang dat het interlandvoetbal de populariteitsstrijd zou verliezen van internationale clubcompetities. Uit complexe onderhandelingen ontstond een evenwichtige visie, die in maart 2023 werd gepresenteerd door FIFA-preses Gianni Infantino, bij de ingang van zijn tweede termijn als voorzitter.

Het FIFA wereldkampioenschap wordt uitgebreid vanwege zijn populariteit. Daarbij wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van het interlandvoetbal in Afrika en Azië. Saoedi-Arabië en Japan zorgden voor grote verrassingen in Qatar, terwijl Marokko als eerste Afrikaanse – en Arabische – nationale elftal de halve finale haalde.

Voortbordurend op het succes van hun regionale kampioenschappen organiseren verschillende bonden hun eigen versie van de UEFA Nations League. In 2025 begint het nieuwe WK voor clubteams met 32 deelnemers en worden de World Series geïntroduceerd, een intercontinentale landencompetitie.

Ook het vrouwenvoetbal gaat die kant op. Het WK in Australië en Nieuw-Zeeland zorgde voor een aantal records, waardoor alle leden van de wereldvoetbalbond eindelijk bereid waren om serieus te investeren in vrouwenvoetbal. Een WK voor clubteams bij de vrouwen gloort aan de horizon.

Alle uithoeken van dit uitgestrekte voetballandschap staan in deze nieuwste, vijftiende editie van het Wereld Voetbal Recordboek. Hier vind je opvallende mijlpalen en grote sterren, van vroeger en van nu, en van de belangrijkste internationale toernooien voor mannen en vrouwen op alle niveaus.

Keir Radnedge
Londen, juli 2023

DE LANDEN

UEFA

Oprichting: 1954
Aantal lidstaten: 55
Hoofdkwartier:
Nyon, Zwitserland

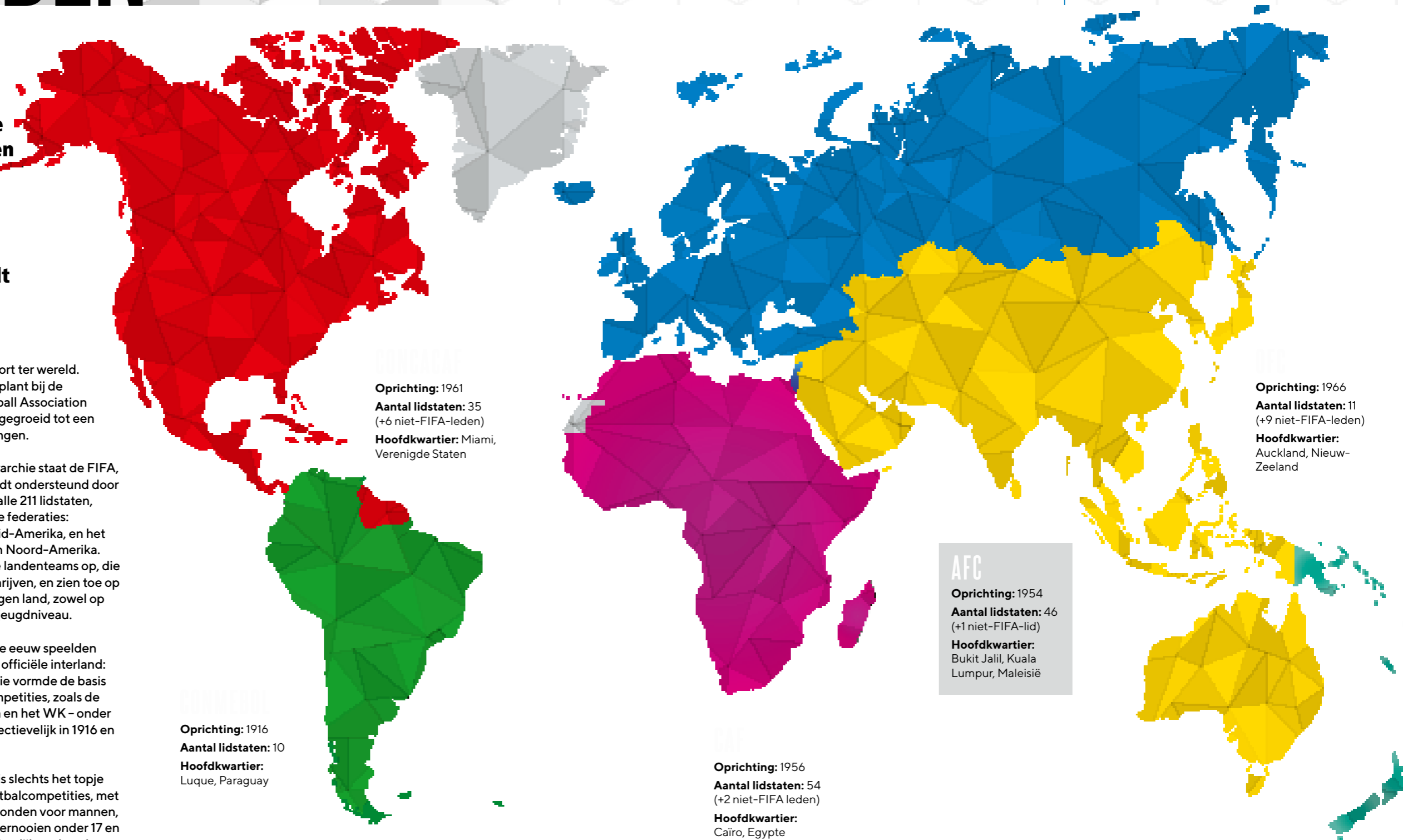
De stichters van het moderne voetbal hadden halverwege de negentiende eeuw niet kunnen bevroeden dat hun sport de wereld zou veroveren. De spelers en fans van nu kunnen zich nauwelijks voorstellen hoe het spel over tien jaar wordt gespeeld – laat staan over honderdzeventig jaar.

Voetbal is de grootste sport ter wereld. Het zaadje dat werd geplant bij de oprichting van de Football Association in Londen in 1863, is uitgegroeid tot een boom met oneindig veel vertakkingen.

Aan het hoofd van de voetbalhiërarchie staat de FIFA, de wereldvoetbalbond. Deze wordt ondersteund door de nationale voetbalbonden van alle 211 lidstaten, verspreid over de zes continentale federaties: Afrika, Azië, Europa, Oceanië, Zuid-Amerika, en het Caribisch gebied plus Midden- en Noord-Amerika. Deze nationale bonden stellen de landenteams op, die vervolgens sportgeschiedenis schrijven, en zien toe op de ontwikkeling van het spel in eigen land, zowel op professioneel als op amateur- en jeugdniveau.

Aan het einde van de negentiende eeuw speelden Engeland en Schotland de eerste officiële interland: de Britse 'home championship'. Die vormde de basis voor alle latere internationale competities, zoals de Zuid-Amerikaanse Copa América en het WK – onder leiding van Jules Rimet – die respectievelijk in 1916 en 1930 ontstonden.

Het FIFA wereldkampioenschap is slechts het topje van een complete ijsberg aan voetbalcompetities, met vlak daaronder de zes regionale bonden voor mannen, vrouwen en jongeren. De jeugdtoernooien onder 17 en onder 20 worden in de toekomst jaarlijks gehouden, zodat de allergrootste talenten gelijke kansen krijgen op weg naar de top.

Oprichting: 1961
Aantal lidstaten: 35
(+6 niet-FIFA-leden)
Hoofdkwartier: Miami,
Verenigde Staten

Oprichting: 1966
Aantal lidstaten: 11
(+9 niet-FIFA-leden)
Hoofdkwartier:
Auckland, Nieuw-
Zeeland

AFC

Oprichting: 1954
Aantal lidstaten: 46
(+1 niet-FIFA-lid)
Hoofdkwartier:
Bukit Jalil, Kuala
Lumpur, Maleisië

Oprichting: 1916
Aantal lidstaten: 10
Hoofdkwartier:
Luque, Paraguay

Oprichting: 1956
Aantal lidstaten: 54
(+2 niet-FIFA leden)
Hoofdkwartier:
Caïro, Egypte

EUROPA

55

De UEFA, de Europese voetbalfederatie, kent wel **55 lidstaten.**

De sport wordt de laatste 25 jaar gedomineerd door Europa, zowel bij de landenteams als op clubniveau.

2000

Italië werd als tweede land Europees kampioen na strafschoppen, in de finale tegen Engeland op Wembley in 2021. Tsjechoslowakije ging de Italianen voor in 1976, door de West-Duitsers te verslaan in Belgrado.

Cristiano Ronaldo, internationaal record-international, luisterde zijn 200ste interland op met zijn 123ste goal, in de gewonnen kwalificatiewedstrijd voor het EK 2024 in en tegen IJsland.

RONALDO

UEFA

Oprichting federatie: 1954

Aantal lidstaten: 55

Hoofdkwartier: Nyon, Zwitserland

Meeste continentale zeges: Duitsland, Spanje (beide drie)

Wembley is het enige stadion waarin finales zijn gespeeld van het WK (1966) en het EK (1996 en 2021) voor mannen, het EK voor vrouwen (2022) en het Olympisch voetbaltoernooi (1948 en 2012). Het mannen-EK stond gepland voor 2020, maar werd een jaar uitgesteld vanwege de coronapandemie.

Denemarken had zich niet gekwalificeerd voor het EK 1992, maar won evengoed het toernooi. Het mocht op het laatste moment toch nog meedoen nadat Joegoslavië wegens de burgeroorlog werd uitgesloten.

ENGELAND

Het begon allemaal in Engeland. Hier werd het spel bedacht en hier werden de eerste voetbalbond en voetbaldivisie opgericht. Nog altijd is de Premier League de rijkste competitie ter wereld.

SOUTHGATE

FIFA-lid sinds: 1905
Grootste zege: 13-0 tegen Ierland, 1882
Hoogste plaats ranglijst: 3
Thuisstadion: Wembley-stadion, Londen
Titels: 1 WK (1966)

41

De oudste speler die zijn eerste interland voor Engeland speelde is Alexander Morten. Hij was 41 jaar en 114 dagen oud toen hij op 8 maart 1873 tegen Schotland speelde in de eerste thuiswedstrijd van het land.

NATIONALE LEGENDE SOUTHGATE, NIEUWE HOOP

Voormalig centrale verdediger **Gareth Southgate** was de bondscoach van het Engelse elftal dat in 2018 in Rusland voor het eerst in 28 jaar de halve finale van een WK haalde. Daarin bleek Kroatië te sterk, het werd 2-1. Drie jaar later, tijdens het EK 2020, haalde Engeland onder zijn leiding voor het eerst een grote finale sinds het WK 1966, toen de ploeg van Sir Alf Ramsey West-Duitsland versloeg. Dit keer ging het echter mis: Italië won de strafschoppenreeks met 3-2 na een 1-1 gelijkspel op Wembley in Londen. In datzelfde stadion won Engeland in de achtste finale van Duitsland, 25 jaar nadat Southgate de beslissende penalty had gemist in de halve finale van het EK 1996, ook tegen de Duitsers. Southgate speelde 57 interlands en de EK-finale was zijn 61ste duel als bondstrainer – hij is de eerste die als speler én als coach 50 interlands haalde.

1872

De eerste officiële Engelse interland vond plaats op 30 november 1872. Tegen oude vijand Schotland werd gelijkgespeeld.

NATIONALE LEGENDE DAPPERE AANVOERDERS

De loopbanen van Billy Wright en **Bobby Moore**, beiden maar liefst negentig keer aanvoerder van Engeland, hadden elkaar bijna overlapt. Wright, van Wolverhampton Wanderers, speelde tussen 1946 en 1959 voor Engeland, terwijl Moore, van West Ham United, van 1962 tot 1973 voor zijn land uitkwam. Moore was de jongste aanvoerder die Engeland heeft gekend: hij was 22 jaar en 47 dagen oud toen hij op 29 mei 1963 tegen Tsjechoslowakije speelde. Hij is de enige Engelsman die de wereldbeker omhooghield, nadat West-Duitsland op 30 juli 1966 met 4-2 op Wembley was verslagen.

MOORE

TEAMFEIT DOELPUNTENFESTIJN

Als we de EK-finale tegen Italië in juli 2021, die na een 1-1 gelijkspel in de strafschoppenreeks verloren ging, even niet meetellen, bleef Engeland tussen november 2020 (3-0 tegen Ierland) en maart 2022 (3-0 tegen Ivoorkust) 22 wedstrijden ongeslagen, een nationaal record. De Engelsen waren topscorer in de Europese WK-kwalificatie met 39 goals, vóór de 36 van Duitsland en de 33 van Nederland. Het laatste kwalificatieduel was een 10-0 overwinning op San Marino in november 2021, met vier goals van captain Harry Kane. De ongeslagen reeks kwam ten einde in de Nations League in juni 2022, toen Engeland in Boedapest met 1-0 van Hongarije verloor.

7

Op het WK 2022 in Qatar werd Engeland voor de zevende keer in de kwartfinale uitgeschakeld, deze keer door met 2-1 te verliezen van Frankrijk. Geen ander land verloor zo vaak in dat stadium.

DOELPUNTEN-RECORD TOP-SPURS

Lang dachten Engelse fans dat er een vloek op hun team rustte als het om penalty's ging. Zo verloren de Engelsen van Duitsland in de halve finales van het WK 1990 en het EK 1996, en van Portugal in de kwartfinales van het EK 2004 en het WK 2006. In de achtste finales van het WK 2018 wisten de Engelsen het tij te keren door Colombia na strafschoppen te kloppen en uiteindelijk vierde te worden. De zomer daarop won het elftal ook de penaltyreeks tegen Zwitserland, waardoor Engeland derde werd bij de eerste editie van de UEFA Nations League. Beide keren speelde keeper Jordan Pickford een belangrijke rol: hij stopte een aantal strafschoppen en scoorde zelfs tegen de Zwitsers. In beide reeksen benutte middenvelder Eric Dier de beslissende penalty. Van alle clubs heeft Tottenham Hotspur, de ploeg van Dier, de meeste Engelse internationals geleverd; in oktober 2017 werd medemiddenvelder Harry Winks de 78ste. Drie spelers uit de top vijf van topscorers aller tijden voor het Engelse elftal zijn echte Tottenham-legendes: huidige held Harry Kane, jaren zestig-icoon Jimmy Greaves – die zes hattricks maakte, een nationaal record – en **Gary Lineker**, Engels WK-topschutter met tien goals verdeeld over 1986 en 1990.

DISCIPLINAIRE ZAAK RODE WAAS

De eerste speler die een rode kaart kreeg voor Engeland was Alan Mullery, in de halve finale van het EK tegen Joegoslavië in juni 1968. In maart 2023 was Luke Shaw de twintigste die van het veld werd gestuurd, bij een 2-1 overwinning op Italië in de EK-kwalificatie in maart 2023. **David Beckham** en Wayne Rooney overkwam het twee keer. Beckham kreeg onder andere rood in de achtste finale van het WK 1998 tegen Argentinië, toen Engeland na penalty's werd uitgeschakeld. Rooney mocht al vroeg gaan douchen in de kwartfinale van het WK acht jaar later, een nederlaag tegen Portugal.

1:57

Linksback Luke Shaw's eerste goal voor Engeland in de finale van het EK 2020 was de snelste ooit in een EK-finale: één minuut en 57 seconden na het eerste fluitsignaal tegen Italië. Het was zijn 16de interland.

MEESTE INTERLANDS:

- 1 Peter Shilton, 125
- 2 Wayne Rooney, 120
- 3 David Beckham, 115
- 4 Steven Gerrard, 114
- 5 Bobby Moore, 108

BECKHAM

STERSPELER SNELLE START

Bryan Robson heeft het record van de snelste Engelse goal in een WK-wedstrijd, na 27 seconden in een 3-1 overwinning op Frankrijk in 1982, én van de snelste Engelse goal in het oude Wembley-stadion: na 38 seconden in een 2-1 zege op Tsjechoslowakije. Een andere Manchester United-speler, Teddy Sheringham, scoorde het snelst na het betreden van het veld: met een kopbal na vijftien seconden. Het was zijn eerste balcontact als invaller tegen Griekenland in een kwalificatiewedstrijd voor het WK 2002 in oktober 2001 in eigen stadion.

LINEKER

BELLINGHAM

TOERNOOIFEIT JONG EN OUD

Tom Finney is de oudste Engelse doelpuntenmaker op een WK, sinds hij in 1958 scoorde tegen de Sovjet-Unie op een leeftijd van 36 jaar en 64 dagen. In 2022 werd Jordan Henderson tweede op de lijst, 32 jaar en 170 dagen oud, in de 3-0 zege op Senegal in de achtste finale. Michael Owen blijft de jongste, met zijn 18 jaar en 190 dagen. Hij scoorde als invaller bij het 2-1 verlies tegen Roemenië in 1998. **Jude Bellingham** werd de op een na jongste tijdens de editie van 2022, 19 jaar en 145 dagen, bij de 6-2 winst op Iran. Middenvelder Bellingham bezat al het record van de jongste Engelse speler op een internationaal toernooi. 17 jaar en 349 dagen nadat hij het levenslicht zag, viel hij in tegen Kroatië op het EK 2020 (1-0 winst).

TOPSCORERS:

- 1 Harry Kane, 55
- 2 Wayne Rooney, 53
- 3 Bobby Charlton, 49
- 4 Gary Lineker, 48
- 5 Jimmy Greaves, 44

TOERNOOIFEIT SIR WAYNE

Toen **Wayne Rooney** in september 2003 tegen Macedonië scoorde, werd hij de jongste doelpuntenmaker van Engeland. Hij was zeventien jaar en 317 dagen oud, en zo veelbelovend dat het slechts een kwestie van tijd leek voordat hij het record van Sir Bobby Charlton van 49 goals zou breken. In september 2015 evenaarde hij dit aantal met een benutte penalty tegen San Marino, en een volgende penalty tegen Zwitserland drie dagen later bracht zijn totaal op vijftig. Rooney speelde zijn honderdste interland in november 2014 en was met een leeftijd van 29 jaar en 22 dagen de jongste Engelse speler die dit aantal bereikte. In augustus 2017 stopte hij met interlandvoetbal, al kwam hij op 15 november 2018 nog even als invaller op het veld in een wedstrijd tegen de VS om een afscheidsinterland te spelen: nummertje 120.

ROONEY

NATIONALE LEGENDE OUDE WIJZE MAN

Stanley Matthews werd op 15 mei 1957 de oudste Engelse international toen hij als rechtsbuiten stond opgesteld tegen Denemarken op een leeftijd van 42 jaar en 104 dagen: 22 jaar en 229 dagen na zijn eerste interland. Matthews is ook de oudste doelpuntenmaker voor Engeland. Toen hij scoorde tegen Noord-Ierland op 10 oktober 1956 was hij 41 jaar en 253 dagen oud. Daartegenover staat de allerkortste carrière van verdediger Martin Kelly: hij viel twee minuten in, bij de 1-0 zege op Noorwegen in een vriendschappelijke wedstrijd in 2012.

STERSPELER KING KANE

Harry Kane beleefde de ideale start van zijn interlandcarrière toen hij in maart 2015 scoorde bij zijn debuut tegen Litouwen, 79 seconden nadat hij was ingevallen. Bijna exact acht jaar later werd hij Engels topscorer aller tijden, dankzij een benutte strafschop tijdens de 2-1 zege op Italië. Hij kwam op 54 goals te staan, boven zijn voormalige aanvalspartner Wayne Rooney. Aanvoerder Kane had het record geëvenaard met een benutte strafschop in de kwartfinale van het WK tegen Frankrijk, hoewel hij er die dag ook één miste en de Engelsen met 2-1 werden verslagen. Hij is Engels recordhouder met 12 doelpunten op internationale toernooien – twee meer dan Gary Lineker – en won in 2018 de Gouden Schoen als WK-topscorer (zes goals).

STERLING

66

Peter Shilton, record-international, heeft ook een Engels keepersrecord: 66 duels zonder tegengoal van 1970 tot 1990. Tussen 1972 en 1982 mocht Ray Clemence weleens spelen van bondscoach Ron Greenwood, anders had Shilton nog vaker onder de lat gestaan.

35

Spits Jermain Defoe is tussen zijn debuut in 2004 en zijn laatste interland in 2017 wel 35 keer op het veld gekomen als invaller – het hoogste aantal voor een Engelsman.

TOERNOOIFEIT VOLGEPROPT

Het toeschouwersrecord voor een wedstrijd van Engeland staat op 149.547 en werd gevestigd op 17 april 1937, in het duel met Schotland in de British Home Championship op Hampden Park. Daarentegen kwamen slechts 2378 toeschouwers kijken in het Italiaanse Bologna, waar San Marino Engeland verraste door na 8,3 seconden te scoren. Zelfs de 7-1 zege leverde Engeland geen plekje op het WK 1994 op.

7-1
Hongarije zorgde in 1954 voor het grootste Engelse verlies ooit: 7-1.

DOELPUNTEN-RECORD GROTE STERLING

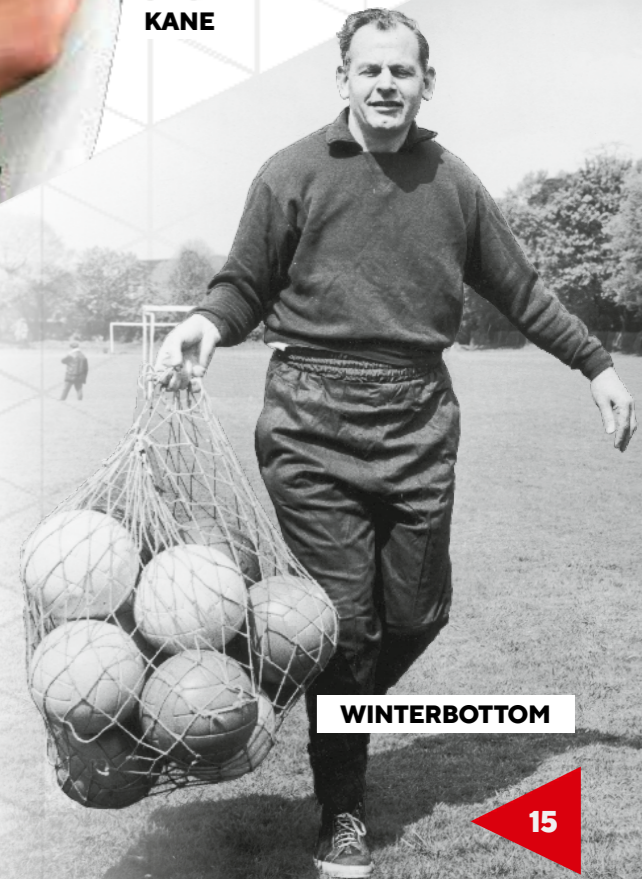
Chelsea-spits **Raheem Sterling** scoorde slechts twee keer in zijn eerste 45 interlands. In de 23 daarop maakte hij er 15, waaronder drie op het EK 2020. In de groepsfase scoorde hij tegen Kroatië en Tsjechië op Wembley, anderhalve kilometer van Brent in Noordwest-Londen, waar hij opgroeide. In de achtste finale opende hij de score tegen Duitsland, ook op Wembley, waarna Harry Kane de 2-0 eindstand op het bord zette. Alle wedstrijden waarin Sterling scoorde, werden gewonnen door de Engelsen – het duel tegen Ivoorkust in maart 2022 was het vijftiende, een record. Martin Chivers, een aanvaller uit de jaren zeventig, was de vorige recordhouder met tien.

KANE

NATIONALE LEGENDE GOEDE WALTER

Walter Winterbottom was Englands eerste fulltime bondscoach en is tot op heden de langst zittende (138 wedstrijden). Ook is hij de jongste Engelse trainer ooit: in 1946 begon hij op een leeftijd van 33 jaar. De oud-leraar en -speler van Manchester United stond met Engeland op vier WK's: van 1950 tot en met het toernooi van 1962 in Chili.

WINTERBOTTOM

17

Theo Walcott is nog altijd de jongste Engelse international ooit. Op 30 mei 2006 viel hij in tegen Hongarije, 17 lentes en 75 dagen jong. Hij werd dat jaar opgeroepen voor het WK, maar kwam in Duitsland niet in actie.